

LUOPAS-seminaari 29.9.2021

Luontovaikutusten arviointi, Kommenttipuheenvuoro

FM biologi Marja Nuottajärvi, asiakkuusvastaava

FCG Finnish Consulting Group Oy

Luontovaikutukset ja suunnittelu

- Kuten muidenkin alojen vaikutusarviointi, luontovaikutusten arviointi on parhaimmillaan hyvä suunnittelutyökalu.
- Ns. suunnitteleva arviointi on käynnissä ihanteellisesti koko hankkeen elinkaaren ajan.
  - Kaikesta hankkeen suunnittelun aikana tapahtuvasta vaikutusarviointista ei laadita väliraporttia – vaikutusarviointia tehdään mm. (etä)neuvottelupöydissä ja sähköpostien kommentoissa. Tämäkin tuki tulee dokumentoida lopullisiin raportteihin.
  - Koska luontovaikutusten arvioinnin tarkoitus ei ole selittää kielteisiä vaikutuksia pois, joustava vuoropuhelu lieventämisen mahdollisuuksista hankesuunnittelussa on tärkeää.
  - Luontoarvojen kannalta toteuttamiskelpoinen suunnitteluratkaisu edellyttää usein luontovaikutusten arvioinnilta ongelmanratkaisua ja ylipäättään ratkaisukeskeisyyttä.
- Luontoselvitys ilmentää yleensä luonnon hetkellistä tilaa (ellei kyseessä pidempi seuranta); vaikutusarvioinnissa pyritään näkemään laajempi aikajatkumo ekologisine vuorovaikutussuhteineen ja tämän vuoksi lähtötietoina toimivien luontoselvitysten hyvä laatu on tärkeää.

Vaikutusarvioinnin eri haasteita

- Maankäytön suunnitelmien luontovaikutusten arvioinnin laadinta on kiitollisinta silloin, kun ylempien kaavatasojen vaikutusarviointi on laadittu asianmukaisesti ja tunnistettu mm. oikeat vaikutustyypit ja vaikutusten kohteet. Tällöin on asetettu oikeat raamit sille, mitä ja millaisia hankkeita alueelle / seudulle voidaan sijoittaa.
- Tilanteissa, joissa merkittävät haastavat suunnittelukohteet on alempien kaavatasojen ja /tai myöhemmin vireille tulevien hankkeiden ratkottavana, luontovaikutusten arviointi voi olla ongelmallista, jos työkaluja lievennyksiin ei ole.
- Jos jonkin tietyn alueen nykyinen toiminta aiheuttaa haittaa luontoarvoille, luontovaikutusten arvioija saattaa joutua toteamaan merkittävän haitan kynnyksen ylittyvän jo nykytilanteessa. Tällöin uutta hanketta ei voida toteuttaa ilman vaikutusten lieventämistoimia, joiden vastuukysymys voi olla haastava. Kunkin arvioitavan alueen / kohteen nykytila ei siis välttämättä ole haitaton tila.
- Maankäytön suunnitelma voi toisaalta myös parantaa vaikutuskohteen nykytilaa esimerkiksi kaupunkiluontokohteiden osalta.

Luontovaikutukset ja tulevaisuus

- Luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja lisäämistä koskevien tavoitteiden muodostuessa koko ajan tärkeämmiksi luontovaikutusten arvioinnille kohdistuu yhä merkittävämpiä odotuksia.
  - Luonnonympäristön eri vuorovaikutussuhteiden ymmärtämys maaperämikrobeista laaja-alaisiin elinympäristövaikutuksiin korostuu.
  - Jos vastaavia hanke-ennakkotapauksia ei ole, tulee vaikutusten arvioinnin ratkaista epävarmuuksien hyväksyttävä taso ja perustella se pätevästi.
  - Luonnon toleranssin pohdinta laaja-alaisesti sen sijaan, että jokaisessa vaikutusarvioinnissa todetaan, että juuri tämä hanke ei ole uhka luonnonympäristölle.
  - Myönteisten luontovaikutusten esiin nostaminen ja myönteisten vaikutusten aikaan saamisen keinot – hankkeiden suunnittelijoilla ei välttämättä ole tähän osaamista, jolloin luontovaikutusten arvioijataho on avainasemassa.
- Laadukas luontovaikutusten arviointi on useimmiten yhteistyötä myös muiden alojen asiantuntijoiden kanssa. Tämä korostuu tulevaisuudessa, kun yhteiskunta etsii uusia kestäviä teknisiä ratkaisuja ihmisten asumiseen, liikkumiseen, energian tuotantoon, ruokahuoltoon jne.

FCG ●

Hyvän elämän tekijät

